

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Łódzka Delegatura w Łodzi

DLO.411.7.7.2026

Pan
Krzysztof Dziubałowski
Prezes Zarządu
Kom-Wol Sp. z o.o. w Wolborzu

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

**Realizacja obowiązków w zakresie zbiorowego
zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków
na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich
w województwie łódzkim**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210 | 93-106 Łódź

Tel. +48 42 239 32 00 | dlo@nik.gov.pl | www.nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Kom-Wol Sp. z o.o. w Wolborzu¹, ul. Reymonta 36, 97-320 Wolbórz

Kierownik jednostki kontrolowanej

Krzysztof Dziubałowski, Prezes Zarządu Spółki od 27 czerwca 2012 r.

(akta kontroli str.: 5-21)

Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Okres objęty kontrolą

Lata 2022-2025, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na działalność kontrolowanej jednostki w okresie objętym kontrolą

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura NIK w Łodzi

Kontrolerzy

Mateusz Fajst - Świącicki, doradca ekonomiczny,
upoważnienie do kontroli nr LLO/105/2025 z dnia 22 października 2025 r.,

Przemysław Szewczyk, doradca techniczny,
upoważnienie do kontroli nr LLO/106/2025 z dnia 22 października 2025 r.,

(akta kontroli str.: 1-4)

¹ Dalej: Spółka

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

W latach 2022-2025 Spółka zapewniła zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw mieszkańcom w sposób ciągły i niezawodny. Spółka prowadziła również regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody i podejmowała działania w przypadku pogorszenia jej jakości oraz w sposób terminowy wydawała warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W Spółce podejmowane były skuteczne działania mające na celu windykację należności wobec odbiorców usług, którzy zalegali z płatnościami za dwa pełne okresy obrachunkowe. Spółka nie korzystała z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,⁴ i nie odcinała wody ani nie zamykała przyłączy kanalizacyjnych.

Nieprawidłowości stwierdzone w działalności Spółki dotyczyły, w szczególności: wydawania warunków przyłączenia do sieci na podstawie wniosków, które nie zawierały wszystkich wymaganych informacji zgodnie z art. 19a ust. 4 pkt 4 ustawy o zzw, dokonywania odbiorów przyłączy wodociągowych w sposób niezgodny z wymaganiami określonymi w *Regulaminie dostarczania wody i odbioru ścieków na terenie gminy Wolbórz*⁵ oraz nieprowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych, oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 ustawy o zzw.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

1. Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2022 r. Spółka dostarczała wodę do 3152 odbiorców, a ilość dostarczonej wody z czterech ujęć⁷ wynosiła łącznie 573,98 tys. m³. Liczba odbiorców w 2022 r. ścieków bytowych wynosiła 1979, odbiorców ścieków komunalnych 30, a ścieków przemysłowych 51 odbiorców. W 2022 r. Spółka odprowadziła 156,7 tys. m³ ścieków od odbiorców bytowych, 6,3 tys. m³ ścieków od odbiorców komunalnych oraz 43,3 tys. m³ od odbiorców przemysłowych.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. 2024 poz. 757, dalej: „ustawa o zzw”.

⁵ Przyjętym Uchwałą Nr XXXIV/321/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 czerwca 2021 r., dalej: *Regulamin dostarczania wody*.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę cząstkową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁷ Ujęcia: Wolbórz, Polichno, Żywocin, Swolszewice Duże.

W 2023 r. Spółka dostarczała wodę do 3188 odbiorców, a ilość dostarczonej wody z czterech ujęć wynosiła łącznie 541 tys. m³. Liczba odbiorców w 2023 r. ścieków bytowych wynosiła 2039, odbiorców ścieków komunalnych 30, a ścieków przemysłowych 50 odbiorców. W 2023 r. Spółka odprowadziła 153,9 tys. m³ ścieków od odbiorców bytowych, 6,7 tys. m³ ścieków od odbiorców komunalnych oraz 42,8 tys. m³ od odbiorców przemysłowych.

W 2024 r. Spółka dostarczała wodę do 3210 odbiorców, a ilość dostarczonej wody z czterech ujęć wyniosła łącznie 601,88 tys. m³. Liczba odbiorców w 2024 r. ścieków bytowych wynosiła 2074, odbiorców ścieków komunalnych 27, a ścieków przemysłowych 54 odbiorców. W 2024 r. Spółka odprowadziła 167,8 tys. m³ ścieków od odbiorców bytowych, 7 tys. m³ ścieków od odbiorców komunalnych oraz 43,4 tys. m³ od odbiorców przemysłowych.

Według stanu na dzień 30 września 2025 r. Spółka dostarczała wodę do 3245 odbiorców, a ilość dostarczonej wody z czterech ujęć wynosiła łącznie 481,53 tys. m³. Liczba odbiorców (wg stanu na 30 września 2025 r.) ścieków bytowych wynosiła 2105, odbiorców ścieków komunalnych – 27, a ścieków przemysłowych 54 odbiorców. Na dzień 30 września 2025 r. Spółka odprowadziła 121,98 tys. m³ ścieków od odbiorców bytowych, 5,31 tys. m³ ścieków od odbiorców komunalnych oraz 28,56 tys. m³ od odbiorców przemysłowych.

(akta kontroli str.: 31-84)

1.2. Zgodnie z obowiązującym na terenie gminy Wolbórz *Regulaminem dostarczania wody* Spółka zobowiązana była do zapewnienia minimalnego ciśnienia w sieci wodociągowej na poziomie 0,1 Mpa, przy czym w dokumencie nie określono miejsca dokonywania pomiaru. Spółka miała również obowiązek poinformowania odbiorców usług o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody w sposób zwyczajowo przyjęty co najmniej z trzydniowym wyprzedzeniem oraz niezwłocznego informowania na swojej stronie internetowej o zaistniałych nieplanowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, o ile czas ich trwania przekraczał trzy godziny.

Spółka miała obowiązek zapewnienia zastępczego punktu poboru wody w razie zaistniałej⁸ przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin.

W latach 2022 - 2025 (do 30 października 2025 r.) w Spółce odnotowano łącznie 89⁹ przypadków awarii sieci wodociągowej skutkujących niezachowaniem ciągłości usług.¹⁰ W żadnym przypadku przerwa w dostawie wody nie przekraczała 12 godzin. Tym samym Spółka nie była zobowiązana do zapewnienia zastępczego punktu poboru wody. W przypadku wystąpienia awarii przekraczającej trzy godziny¹¹ oraz wyłączeń planowych¹² Spółka o zaistniałym fakcie informowała za pomocą strony internetowej.¹³

W okresach letnich w Spółce nie odnotowano przerw w dostawach wody spowodowanych wystąpieniem suszy hydrologicznej.

Procedury postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych związanych z zaopatrzeniem w wodę pitną uregulowane zostały w *Planie zaopatrzenia ludności w wodę pitną*

⁸ Bez względu na jej przyczyny.

⁹ 2022 r. – 26 awarii, 2023 r. – 21 awarii, 2024 r. – 24 awarie, 2025 r. – 18 awarii.

¹⁰ Dane pozyskane na podstawie Rejestru awarii prowadzonego w Spółce.

¹¹ 34 przypadki.

¹² 10 przypadków.

¹³ www.komwol.pl (data odsłony: 19.12.2025 r.).

w sytuacjach nadzwyczajnych dla Gminy Wolbórz¹⁴ oraz Zarządzeniu Burmistrza Wolborza w sprawie procedury postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Wolbórz.¹⁵ Ponadto w Spółce opracowane zostały,¹⁶ odrębnie dla każdego z użytkowanych ujęć wody, oceny zagrożeń zdrowotnych dla ujęć wód podziemnych.

Zgodnie z procedurami określonymi w ww. dokumentach Spółka, w przypadku stwierdzenia pogorszenia jakości wody¹⁷ zobowiązana była do zapewnienia zastępczych źródeł wody oraz podejmowania ewentualnych dalszych działań w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Piotrkowie Trybunalskim (dalej: PPIS) oraz władzami gminy.

W październiku 2025 r. Spółka złożyła wniosek w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności o dofinansowanie projektu pn. *Cyberbezpieczeństwo Wolborskich Wodociągów*. Realizacja projektu polegać miała na wdrożeniu środków technicznych, organizacyjnych i proceduralnych zwiększających bezpieczeństwo dostarczania usług wodociągowych.

W okresie kontrolowanym Spółka nie informowała innych podmiotów o wystąpieniu sytuacji kryzysowych związanych z działalnością Spółki z uwagi na brak tego typu zdarzeń.

Jak wyjaśnił Prezes „w przypadkach wystąpienia sytuacji kryzysowych, możliwości Spółki, by zapewnić mieszkańcom dostęp do usług podstawowych, jakimi są podawanie wody i odbiór ścieków, są wystarczające”.

(akta kontroli str.: 22-84, 91-94, 346-489)

1.3. Przedsiębiorstwo nie opracowało wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, ponieważ – zgodnie z art. 21 ust. 7 ustawy o zzw nie planowało budowy takich urządzeń, a budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej były zadaniem Gminy Wolbórz.

(akta kontroli str.: 13-21, 31-84)

1.4. W okresie objętym kontrolą do Spółki wpłynęło łącznie 145¹⁸ wniosków podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci wodociągowej przy czym 12 z nich stanowiły wnioski składane przez podmioty gospodarcze i instytucje.¹⁹ W analogicznym okresie złożone zostały 73²⁰ wnioski o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej. Osiem z nich stanowiły wnioski złożone przez podmioty gospodarcze i instytucje.

Szczegółowym badaniem objętych zostało 12 wniosków o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej²¹ oraz sześć wniosków o wydanie warunków technicznych przyłączenia do kanalizacji sanitarnej.²²

¹⁴ Zatwierdzonym w 2006 r. przez Wójta Gminy Wolbórz oraz uzgodnionym z PPIS oraz Łódzkim Urzędem Wojewódzkim w Łodzi.

¹⁵ Zarządzenie nr 23/2024 z dnia 12 marca 2024 r.

¹⁶ W 2022 roku.

¹⁷ W tym jej skażenia.

¹⁸ 2022 r. – 32 wnioski, 2023 r. – 42 wnioski, 2024 r. - 44 wnioski oraz 2025 r. (I półrocze) – 27 wniosków.

¹⁹ W pozostałych przypadkach były to wnioski składane przez gospodarstwa domowe.

²⁰ 2022 r. – 15 wniosków, 2023 r. – 17 wniosków, 2024 r. - 26 wniosków oraz 2025 r. (I półrocze) – 15 wniosków.

²¹ Dobór losowy spośród wniosków złożonych przez gospodarstwa domowe.

²² Dobór celowy wniosków złożonych przez podmioty gospodarcze i instytucje.

W toku kontroli ustalono, że w każdym zbadanym przypadku wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej, bądź kanalizacyjnej nastąpiło z zachowaniem terminów określonych w art. 19a ustawy o zzw.

Wszystkie zbadane wnioski o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej były kompletne i spełniały wymagania określone w art. 19a ust. 4 ustawy o zzw. W 12 zbadanych, zaakceptowanych przez Spółkę wnioskach o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej nie określono natomiast dobowego zapotrzebowania na wodę z podziałem na wodę do celów bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W okresie objętym kontrolą, w oparciu o wnioski objęte szczegółowym badaniem, wykonanych zostało sześć przyłączy do sieci wodociągowej. Wszystkie ww. przyłącza wykonane zostały w okresie obowiązywania wydanych warunków przyłączenia do sieci. W każdym zbadanym przypadku ustalono jednakże, że Spółka nie odnotowała w sporządzonych *Protokołach odbioru*²³ parametrów z próby ciśnieniowej co było niezgodne z *Regulaminem dostarczania wody* (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str.: 22-30, 85-90, 95-103)

1.5. W okresie objętym kontrolą Spółka prowadziła regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody.

Kontrola prowadzona była zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS *Harmonogramami poboru próbek w ramach kontroli wewnętrznej*²⁴ na czterech eksploatowanych przez Spółkę sieciach wodociągowych.²⁵ Zatwierdzone Harmonogramy przewidywały w latach 2022 – 2025 wykonanie corocznie 20 badań jakości wody, w tym 16 badań w zakresie monitoringu parametrów grupy A²⁶ oraz czterech badań w zakresie monitoringu parametrów grupy B²⁷. Spółka przeprowadziła wszystkie zaplanowane badania wskazane w harmonogramach. Ponadto, w 2022 r. Spółka wykonała badania promieniotwórczości wody przeznaczonej do spożycia ze wszystkich ujęć, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁸. Wyniki badań stężenia trytu oraz izotopów radu nie przekraczały granic wykrywalności określonych w załączniku nr 6, pkt C rozporządzenia. Tym samym przedsięwzięciem było obowiązywanie wykonać kolejne badania w tym zakresie za pięć lat.

Przekroczenia parametrów jakości wody, w okresie objętym kontrolą, odnotowano łącznie w 20²⁹ przeprowadzonych pomiarach.³⁰ Za każdym razem o wykrytych przekroczeniach Spółka informowała zarówno PPIS jak i władze gminy.

²³ Protokół odbioru wykonania przyłącza wodnego i sprawdzenia poprawności zainstalowania wodomierza.

²⁴ *Harmonogram poboru próbek w ramach kontroli wewnętrznej na rok 2022*, zatwierdzony 14.12.2021 r., *Harmonogram poboru próbek w ramach kontroli wewnętrznej na rok 2023*, zatwierdzony 14.12.2022 r., *Harmonogram poboru próbek w ramach kontroli wewnętrznej na rok 2024*, zatwierdzony 13.12.2023 r., *Harmonogram poboru próbek w ramach kontroli wewnętrznej na rok 2025*, zatwierdzony 19.12.2024 r..

²⁵ Wodociągi: Wolbórz, Polichno, Żywocin, Swolszewice Duże.

²⁶ Wskaźniki jakości wody pitnej obejmujące badania mikrobiologiczne oraz fizykochemiczne.

²⁷ Zakres wskaźników fizykochemicznych i mikrobiologicznych jakości wody, m.in. takich jak azotany, azotyny, żelazo, mangan, mętność, barwa, smak, zapach, wykraczające poza podstawowe testy grupy A.

²⁸ Dz. U. poz. 2294.

²⁹ 2022 r. – 7, 2023 r. – 6, 2024 r. – 1, 2025 r. – 7.

³⁰ Na 75 przeprowadzonych badań.

W przypadku przekroczenia pojedynczego parametru jakości wody pracownicy Spółki każdorazowo podejmowali działania polegające w szczególności na płukaniu przyłącza lub odcinka rurociągu oraz dezynfekcji punktu poboru. Po wykonaniu ww. działań pobierane były kolejne próbki wody w celu potwierdzenia przywrócenia prawidłowych parametrów jakości wody. W maju 2025 roku odnotowano jednoczesne przekroczenie parametrów jakości wody w trzech punktach pomiarowych³¹. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami, w uzgodnieniu z PPIS, Spółka wyłączyła ujęcie z eksploatacji, przeprowadzono płukanie i chlorowanie sieci wodociągowej oraz wykonano dezynfekcję ucięcia i studni na terenie hydroforni. Próbkę kontrolną wody pobraną po wykonaniu ww. czynności potwierdziła przywrócenie prawidłowych parametrów wody.

Badania jakości wody w ramach monitoringu wewnętrznego przeprowadzane były w laboratorium³² zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną, posiadającym certyfikat akredytacji bezpośrednio przez na zlecenie Spółki PPIS³³.

(akta kontroli str.: 31-84, 104-345)

1.6. W okresie objętym kontrolą Spółka nie prowadziła kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, co stanowiło naruszenie art. 9 ust. 3 ustawy o zzw. Spółka nie prowadziła również kontroli określonej w Zarządzeniu Prezesa Spółki nr 2/2016 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie *ustalenia zasad przeprowadzania kontroli urządzeń wodociągowych, urządzeń kanalizacyjnych, przyłączy wodnych, przyłączy kanalizacyjnych, instalacji wewnętrznych wodnych i kanalizacyjnych oraz urządzeń pomiarowych i wodomierzy zamontowanych na przyłączach i instalacjach wewnętrznych, na podstawie których następuje rozliczenie wielkości świadczonych usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w gminie Wolbórz*. Ponadto zawierane przez Spółkę umowy na dostawę wody oraz umowy na odbiór ścieków nie zawierały zapisów określonych w art. 6 ust. 3 pkt 1-6 ustawy o zzw, odnoszących się do procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych (szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str.: 31-94, 496-548)

1.7. W okresie objętym kontrolą Spółka nie korzystała z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 ustawy o zzw. i nie odcinała dostawy wody oraz nie zamykała przyłączy kanalizacyjnych w określonych tam przypadkach, ponieważ takie okoliczności w analizowanym okresie nie zostały przez Spółkę stwierdzone.

W Spółce podejmowane były działania mające na celu windykację należności wobec odbiorców usług, którzy zalegali z płatnościami za dwa pełne okresy obrachunkowe.

W 2022 r. z opłatami za dwa pełne okresy na kwotę powyżej 5.000 zł, tj. 29.136 zł, zalegał jeden odbiorca, którego Spółka wezwała do zapłaty. W dniu 23 lutego 2023 r. należność została uregulowana wraz kosztami upomnienia oraz odsetkami.

W 2023 r. z opłatami za dwa pełne okresy na kwotę powyżej 5.000 zł, zalegało dwóch odbiorców, których Spółka wezwała do zapłaty. W dniu 3 marca 2023 r. należność wraz kosztami upomnienia

³¹ Wodociąg Swolszewice Duże.

³² Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łodzi. Dział Laboratoryjny. Certyfikat Akredytacji AB 1448.

³³ Certyfikat Akredytacji AB 539.

oraz odsetkami została uregulowana przez pierwszego odbiorcę, natomiast drugi uregulował należność wraz kosztami upomnienia oraz odsetkami w dniach 3 sierpnia oraz 15 września 2023 r.

W 2024 r. z opłatami za dwa pełne okresy na kwotę powyżej 5.000 zł, zalegało trzech odbiorców których Spółka wezwała do zapłaty. Należności wraz kosztami upomnienia oraz odsetkami zostały uregulowane odbiorcę.

W 2025 r. (do 30 września), jeden odbiorca zalegał z opłatami powyżej 5.000 zł. Po dwukrotnym wezwaniu przez Spółkę, należność została uregulowana wraz z kosztami wezwania i odsetkami.

(akta kontroli str.: 31-84, 490-495)

1.8. W okresie objętym kontrolą, Spółka nie zawiadamiała organów ścigania o podejrzeniu popełnienia wykroczeń lub przestępstw, o których mowa w art. 28 ust. 1 – 4a ustawy o zzw. Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika, że nie stwierdzono udokumentowanych zdarzeń, które upoważniałyby do podjęcia takich działań.

(akta kontroli str.: 31-84)

1.9. Na podstawie rejestru kontroli Spółki ustalono, że w latach 2022 – 2025 w zakresie objętym kontrolą, organy zewnętrzne przeprowadziły pięć kontroli:

- kontrola Urzędu Miejskiego w Wolborzu przeprowadzona w lutym 2023 r. dotycząca „sprawdzenia spełnienia wymagań określonych dla podmiotu odbierającego nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych lub osadników z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków od właścicieli nieruchomości”. W protokole nr 1/2023 z dnia 20 lutego 2023 r. nie wskazano nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń;

- kontrola PPIS przeprowadzona w marcu 2023 r. dotycząca oceny stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego oraz pobrania próbek wody. W protokołach nr 36/HK/23 oraz HK/28/20/23 z dnia 20 marca 2023 r. nie wskazano nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń;

- kontrola PPIS przeprowadzona w marcu 2024 r. dotycząca oceny stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego oraz pobrania próbek wody. W protokołach nr 28/HK/24 oraz HK/28/24/24 z dnia 19 marca 2024 r. nie wskazano nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń;

- kontrola Urzędu Miejskiego w Wolborzu przeprowadzona w kwietniu 2025 r. dotycząca „sprawdzenia spełnienia wymagań określonych dla podmiotu odbierającego nieczystości ciekłe ze zbiorników bezodpływowych lub osadników z instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków od właścicieli nieruchomości”. W protokole nr 3/2025 z dnia 8 kwietnia 2025 r. nie wskazano nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń;

- kontrola Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska – Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim przeprowadzona w okresie wrzesień/październik 2023 r., w zakresie „przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska”. W protokole nr PTR 257/2023 z dnia 19 października 2023 r. stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przekazaniu (w okresie od 30 marca 2021 r. do 30 września 2022 r.), odpadów o kodzie 19 08 01 w ilości 3,660 Mg podmiotowi nieuprawnionemu do ich zagospodarowania, co stanowiło naruszenie art. 27 ust 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.).

W związku ze stwierdzeniem powyższej nieprawidłowości, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim poinformował Spółkę - zawiadomieniem

z dnia 23 listopada 2023 r., o wszczęciu postępowania administracyjnego i Decyzją z dnia 5 grudnia 2024 r. nałożył na Spółkę karę w wysokości 1.000,00 zł, która została uiszczona przelewem w dniu 9 grudnia 2024 r.

Jak wyjaśnił Wiceprezes Spółki „(...) Nieprawidłowość miała charakter formalny – dotyczyła przekazania niewielkiej ilości odpadów (łącznie ok. 3,66 MG) i w toku postępowania organ nie stwierdził żadnego negatywnego wpływu na środowisko ani zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi. Spółka działała w przekonaniu, że odbiorca posiada stosowne uprawnienia. Po stwierdzeniu uchybienia, niezwłocznie zaniechano współpracy z tym odbiorcą i przekazano odpady do uprawnionego podmiotu, co wyeliminowało nieprawidłowość”.

(akta kontroli str.: 549-647)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich 12 poddanych kontroli przypadkach, warunki przyłączenia do sieci wodociągowej wydane zostały przez Spółkę na podstawie wniosków osób fizycznych³⁴, które nie zawierały, wymaganych postanowieniami art. 19a ust. 4 pkt 4 ustawy o zzw, danych o dobowym zapotrzebowaniu na wodę z podziałem na wodę do celów bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych, co NIK ocenia jako nierzetelne.

Jak wyjaśnił Prezes w opinii Spółki „w przypadku wnioskującego o przyłączenie do sieci wodociągowej nieruchomości [jednorodzinnych] nie ma potrzeby, aby podawał on wszystkie parametry wskazane w tym przepisie (...). W naszym przypadku w tej chwili nie ma żadnych obaw, że w warunkach normalnych system wodociągowy nie zapewni podania wody w związku z przyłączeniem do sieci w ciągu roku kilkudziesięciu nowych odbiorców w nieruchomościach o zabudowie mieszkalnej jednorodzinnej”.

(akta kontroli str.: 22-90, 95)

NIK wskazuje, że wymieniony wyżej przepis ustawy o zzw nie różnicuje wymagań w zakresie minimalnej zawartości wniosków dla osób fizycznych i prawnych.

2. W przypadku czynności odbiorowych wykonanych przyłączy do sieci wodociągowej na sześciu nieruchomościach³⁵ Spółka nie udokumentowała w sporządzonych *Protokołach odbioru* parametrów z próby ciśnieniowej i badania szczelności, co było niezgodne z §22 pkt 2 lit. b *Regulaminu dostarczania wody*.

Jak wyjaśnił Prezes Spółka dokonuje sprawdzenia szczelności przyłączy wodociągowych przy ich odbiorze „w sposób uproszczony”. Prezes wyjaśnił, że „Odbierający przyłączy sprawdza szczelność rurociągu i zamontowanej armatury przy napełnionym wodą przyłączy i przy ciśnieniu równym w sieci”.

³⁴ M.P. - data złożenia wniosku: 13.03.2025 r., T.G. - data złożenia wniosku: 29.04.2025 r., Sz. D. - data złożenia wniosku: 29.01.2025 r. A.K.S. - data złożenia wniosku: 27.03.2024 r., K.S. - data złożenia wniosku: 24.05.2024 r., M.S. - data złożenia wniosku: 10.07.2024 r., S.K. - data złożenia wniosku: 02.05.2023 r., L.P. - data złożenia wniosku: 26.07.2023 r., R.G. - data złożenia wniosku: 28.03.2023 r., P.J. - data złożenia wniosku: 25.01.2022 r., N. W.-B. - data złożenia wniosku: 10.03.2022 r., D. K. - data złożenia wniosku: 19.07.2022 r.

³⁵ Należących do: M.P., K.S., M.S., L.P., R.G, P.J., N.B.-W.

a druk protokołu nie zawiera parametrów dotyczących próby ciśnieniowej „i dlatego wymienione wielkości u wbudowane materiały nie zostały wpisane do protokołów”.

(akta kontroli str.: 22-90, 95-103)

3. W całym okresie objętym kontrolą Spółka nie prowadziła regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, do czego zobowiązywał art. 9 ust. 3 ustawy o zzw.

Jak wyjaśnił Prezes „art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu wody i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nakłada na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne obowiązek kontroli u odbiorców usług ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. Spółka nie wykonuje badań jakości odprowadzanych ścieków bytowych i przemysłowych u odbiorców usług. Natomiast ilość ścieków jest określana zgodnie z zapisami zawartymi w umowach na odbiór ścieków. Spółka w wydawanych warunkach technicznych na przyłączenie do gminnej kanalizacji sieciowej dla dostawców ścieków bytowych (...) oraz umowach na odbiór ścieków nie określa dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń, ani maksymalną ilość zrzucanych ścieków. Przyjmuje się, że ładunki zanieczyszczeń w ściekach są podobne jak u innych dostawców z tej grupy. Dlatego uważamy, że pomiar jakości ścieków dla tej grupy odbiorców nie jest zbyt celowy, gdyż będzie generował duże koszty – średni koszt 1 pomiaru to 662 zł.” W odniesieniu do ścieków przemysłowych Prezes wyjaśnił, że ścieki te są odprowadzane do kanalizacji z takich obiektów jak m.in.: zakłady produkcyjne, bary, restauracje, hotele, sklepy, centra logistyczne, stacje paliw, banki, placówki pocztowe, inne zakłady usługowe. W warunkach naszej gminy ścieki o największych stężeniach zanieczyszczeń są odprowadzane z barów i restauracji. W barach i restauracjach zainstalowano separatory tłuszczu.(...) Spółka w zakresie badań ścieków, wykonuje badania ścieków dopływających i odprowadzanych z oczyszczalni ścieków zgodnie z zapisami pozwolenia wodnoprawnego. Wszystkie wyniki stężenia ścieków pobranych na wylocie nie przekraczają dopuszczalnych określonych w pozwoleniu wodnoprawnym. Na podstawie wyników tych pomiarów jest analizowany wpływ ścieków dopływających i dowożonych na pracę oczyszczalni.”

(akta kontroli str.: 31-84, 496-511)

NIK wskazuje, że wyżej wymieniony przepis ustawy o zzw nakłada na Spółkę obowiązek regularnej kontroli jakości i ilości odprowadzanych ścieków, a także kontroli przestrzegania przez odbiorców warunków wprowadzania ścieków do kanalizacji. Biorąc jednak pod uwagę powyższe wyjaśnienia, w ocenie NIK nieprawidłowość miała charakter formalny.

4. Zawierane przez Spółkę umowy na dostawę wody oraz odbiór ścieków nie zawierały zapisów odnoszących się do procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, co było niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 4. ustawy o zzw.

Jak wyjaśnił Prezes ustawa o zzw. „w art. 6 ust. 3 zawiera niewyczerpujący katalog postanowień, które powinny być zawarte w umowach na dostawę wody i odbiór ścieków. W tym przepisie jest zapis w pkt 4, że umowa winna zawierać postanowienia odnośnie: „procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych”. Oznacza to, że w umowach na dostawę wody i umowach na odbiór ścieków winny być zapisy w kwestiach zawartych w tym punkcie omawianego przepisu. Spółka przy sporządzaniu wzorów umów oraz obecnie (...) szukała w dostępnych źródłach interpretacji zapisu zawartego w pkt 4. Nie znaleźliśmy rozszerzonych informacji na ten temat. My uważamy,

że ustawodawca poprzez taki zapis chciał uregulować kwestie związane z eksploatacją urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, które w zdecydowanej większości są w posiadaniu dostawcy usług, a znajdujących się na nieruchomości, której posiadaczem jest odbiorca usług. Nie znajdujemy uzasadnienia by taki zapis dotyczył również urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych usytuowanych poza nieruchomością odbiorcy usług. W aktualnych wzorach umów na dostawę wody i odbiór ścieków są zapisy, które nawiązują do tej kwestii, a mianowicie:

- we wzorze umowy na dostawę wody (przy określaniu obowiązków odbiorcy) w § 7 ust. 2 lit. J zapisano: „umożliwienie Dostawcy wykonanie prac konserwacyjno – naprawczych przy innych urządzeniach przez niego posiadanych”,

- we wzorach umów na odbiór ścieków (przy określaniu obowiązków dostawcy) w § 5 ust. 2 i odpowiednio dla dostawców ścieków bytowych litery d i e oraz c i d dla dostawców ścieków przemysłowych zapisano: „nie wykonywania jakichkolwiek czynności mogących wpłynąć na zmianę stanu technicznego urządzeń będących w posiadaniu Odbiorcy, w szczególności studni rewizyjnych na sieci lub przyłączy”, umożliwienie Odbiorcy wykonanie prac konserwacyjno – naprawczych przy urządzeniach przez niego posiadanych”.

(akta kontroli str.: 31-94, 496-548)

NIK nie podziela powyższych wyjaśnień, wskazując na fakt, że procedury i warunki takiej kontroli mogą obejmować m.in.: przeprowadzenie kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego, wodomierza dodatkowego i dokonania odczytu ich wskazań, dokonania badań i pomiarów, a także sprawdzania ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej.

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi:

Uwagi

NIK zwraca uwagę na konieczność:

- prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków ich wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o zzw,
- określenia w zawieranych umowach na dostawę wody i odbiór ścieków zapisów odnoszących się do procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- dostosowanie wzoru *Protokołu odbioru wykonania przyłącza wodnego* do wymagań wynikających z §22 ust. 2 lit b *Regulaminu dostarczenia wody*,
- wydawania warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej, bądź kanalizacyjnej wyłącznie w oparciu o wnioski spełniające wszystkie wymagania określone w ustawie o zzw.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Łódzkiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Łódź, dnia 19 stycznia 2026 r.

Kontrolerzy

Mateusz Fajst-Święcicki

Doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Łódzka Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/